

lakas ng loob na sa Europa at Amerika ay sadyang itinataan lamang para gawin ng mga taong partikular. Ang pagkilos, pagyayari, ang buhay, ay patuloy gabi't araw. Ang mga pabrika ay tumatakbo ng walang patid. Ang mga manggagawa ay nagsisipagtrabaho ng halinhinan tuwing pito o walong oras. Ang mga daan ay puno ng mga taong naglisaw, maging gabi at katanghalian; ang hangin ay nagsisikip sa pag-unlad. Ang pagtatayo ng bagong kabuhayan ay patuloy na iyong mamamalas. Araw-araw, mga bagong bagay ay nalilikha, mga bagong bagay ay sinisimulan. At lahat ng mga ito ay sa kapakinabangan ng lahat at hindi ng iilan.

Paaralan.

Sa larangan naman ng pagpa-paaral at karunungan, ang mga nagawa ng mga komunistang Ruso ay lalong katakata. Ang di karunungan sumulat ay ganap na nabigyang hangga. Ang pagpa-paaral sa kabataan ay walang bayad at sapilitan. Ang bagay na ito ay sadyang pinalalaganap. Ang baw't pabrika ay sinasangkapan ng mga kuwartong sadyang ginagamit nung mga manggagawang nais na matutuo at at makapagaral. Pinasasahod ng buo yaong mga manggagawa sa pabrika na naggugugol ng panahon sa pag-aaral sa mga kolehyo tekniko. Ang mga doktor at siruhano ay sapilitang pinabalik sa kani-kanyang paaralan tuwing ikatlong taon, upang ang kanilang kaalaman ay di mahuli sa mga bagong tuklas na paraan ng panggagamot. Ang pagaaral ay isang bagay na patuloy at di maikakaila. Mawiwikang ang buong Rusya ay nagaaral. Wala isa man na nakatapos. Napakarami ang matutuhan, napakarami ang pinag-aaralan. Nagsisimula sa mga batang mura pa ang isip. Nakita ko ang napakaraming paaralan para sa mga batang mura pa ang isip (nursery schools) na kasing-husay ng mga nursery schools na natatatag sa Amerika. Nakararami ang Rusya sa mga paaralang ito kay sa Amerika. Ipi-

Nasa pahina 26 ang karugtong)

Ang Kalayaan Ng Pananampalataya Sa Unyong Sobyet

Buhat ng lumabas ang pahayagang ito, ang maraming alinlangang nasasambit hinggil sa kalayaan sa Unyong Sobyet ay ang natutungkol sa pananampalataya. Sa palagay ng marami, ang Unyong Sobyet ay isang bansang walang Diyos, na pinamamahalaan di umano ng isang hindi matututulang lakas ng isang lapian ng mga komunista na walang relihion. Sa paniniwala ng marami, sa Rusya ngayon ay walang nabubukas na simbahan sapagka't ito ay sinamsam na lahat ng pamahalaan. At ng magpahayag ang panukalang konstitusyon ng Rusya na ngayon doon ay magbibigay ng malayang pananampalataya sa mga mamamayan ay para nga namang pinatotohanan na sa ngayon o bago umiral ang bagong saligang batas na ito ay walang kalayaan ng pananampalataya sa Rusya. Ito ay aming paguukulan ngayon ng pansin.

Ang unang susuriin natin ay ang nilalaman ng kanilang saligang batas sa bagay na ito. Sa isang artikulo sa pahayagang ito, ay nababangit ang Art. 124 ng bagong konstitusyon ng Unyong Sobyet tungkol sa kalayaan ng pananampalataya. Nguni't ang tuntunin bang ito ay bago, at ngayon lamang iiral sa Unyong Sobyet, kung knya't hanggang hindi ito umiiral ay walang kalayaan ang pananampalataya sa bansang ito? Ang ginawang lathala ng mga pahayagan na parang lumilitaw na sa pagiral lamang ng bagong saligang batas ay doon magkakaroon ng kalayaan sa relihion ay lihis sa mga tunay na kalagayan. Ang katotohanan, ang tuntunin 124 ng balak na Saligang Batas ay hango lamang sa tuntunin 133 ng Kapitulo V ng matandang Saligang Batas ng Unyong Sobyet na pinagtibay ng isang Pangkalahatang Kongreso ng mga Sobyet noon pang Julio, 1918. Ang tuntuning ito, para gawin natin ang paghahambing sa panukalang saligang batas ay nagsasaad ng sumusunod:

"Para mabigyan ang mga manggagawa ng isang wagas at ganap na kalayaan ng budhi, ang simbahan ay inihihwalay sa pamahalaan, ang mga paaralan, sa simbahan, at ang kalayaan ng mga propaganida para sa relihion at laban sa relihion ay ganap na ipinagkakaloob sa baw't mamamayan." (Art. 13, Saligang Batas na pinagtibay noong Julio 10, 1918).

Gaya ng makikita sa itaas, kung ang tuntuning ng matandang konstitusyon ay ipaparis sa panukalang saligang batas ang dalawa ay halos walang pagkakaiba.

Ang ganito ring tanong hinggil sa ka-

layaan ng pananampalataya sa Unyong Sobyet ay napagukulan ng sagot sa isang kauring pahayagan sa Amerika. Humigit kumulang ay ganito ang kanilang paliwanag at ulitin namin dito sa kasiyahan ng aming mga mambabasa na may alinlangan sa bagay na ito.

Sa Unyong Sobyet ay may ganap na kalayaan ang baw't mamamayan sa pananampalataya. Ang simbahan ay ganap na nakahiwalay sa pamahalaan. Ang batas ng Unyong Sobyet ay nagtakda ng pagpapantay-pantay ng lahat ng simbahan at pananampalataya at pinawi ang dating mataas na kalagayan at pagkilala sa opisyal na simbahan ng Tsar, ang Iglesia Catolica Griega, at iniyalis nila ang pakiling na pagtingin laban sa ibang pananampalataya, gaya bago ng Catolico Romano, ng Protestante, ng mga Mahometano, ng mga Hudyo, ng mga Budista at iba pa. Ang mga simbahan ay pinahihintulutan sa malayang pagkilos, nguni't kinakailangan lamang na ang kanilang mga gawain ay natutungkol lamang sa pananampalataya. Ang mga simbahan ay maylayang gumanap ng lahat ng kanilang seremonia at pagsamba ng hayagan, sangayon sa mga patakaran ng kanilang relihion.

Walang pagtatangi-tangi sa kanino man dahil sa pananampalataya kahit sa anong bagay at paraan. Ang mga pananampalataya ay naisasagawa nila ang lahat ng kanilang karapatan sa pagkamamayan at maaaring mahalal o humawak sa ano mang tungkuling pambayan.

Kahit na ang mga paaralan ay ganap na hiwalay sa mga simbahan, ang mga bata ng mga pananampalataya sa ano mang relihion ay hindi itinatang sa mga eskuelahan ng bayan, unibersidad o ano mang mga bahay para sa pagpapatalino. Walang anomang itinaturo sa mga eskuelahan hinggil sa pananampalataya. Gayon pa man, ang mga magulang ay hindi binabawalan na turuan ang kanilang mga anak sa kanilang tahanan ng kanilang pananampalataya. At ang pagtuturo ng relihion ay pinapayagan para sa kanino mang may mahigit sa 18 taon gulang sa mga paaralang sadyang nagtuturo para sa kailangan ng pananampalatayang kinauukulan.

Ang mga simbahan ay hindi tumatanggap ng ano mang tulong o abuloy sa pamahalaan, nguni't ang relihion ay pinapayagan na gamitin ang mga gusali ng simbahan para sa kanilang kailangan ng walang bayad na alkiler, nguni't may impuestong itinatukda ang batas. Walang gusali ng simbahan ang napinid la-

ban sa kagustuhan ng mga mamamayan sa lugal na kinalalagyan ng gusali. Ang alin mang gusali ng simbahan ay maaari lamang iyukol sa ibang kagamitan ng bayan kung ipapasya ng nakaraming boto ng bumubuo ng nayon na kinatitirikan ng gusali, o kung sa lugal na nasabi ay walang pulutong ng mga tao na gustong tumangkilik sa simbahan.

Ang kalayaan ng budhi sa Unyong Sobyet ay iginagawad din doon sa mga malalaya ang kaisipan (free thinkers and atheists) na magpalaganap ng kanilang mga paniniwala. Hindi ikinakaila na sa Unyong Sobyet ay may isang malakas na kilusan ng mga malalayang kaisipang ito, na marami ang kasapi lalo na sa kabataan. Ang mga taong ito ay gumagawa ng isang mabisa at pambihirang kampanya laban sa relihion, isang kampanya sangayon sa siyensiya, at para sa bagay na ito ay nakapagtayo sila ng maraming museo laban sa relihion, mga pahayangan, kasama ang iba pang uri ng pagpapalaganap ng kanilang simulain.

Maaari ring aminin na ang karamihan sa mga namumuno sa Rusya at gayon din ang opinyon publiko ay sangayon sa mga malalayang kaisipan at laban sa mga dating uri ng pananampalataya. Ang mga ito ay naniniwala na ang pagunlad ng kanilang bagong paniniwala ay matatamo sa pamamagitan ng makatuwirang panghihikayat at silang lahat ay mahigpit na nagsisitaliba upang ang lahat ay magkaroon ng ganap na kalayaan sa pananampalataya o budhi.

Na ang ganitong kalayaan sa pananampalataya ay ganap sa Unyong Sobyet ay mahihinuha din natin sa sumusunod na pahayag ni Romain Roland, isa sa mga lalong tanyag na manunulat ng Pransiya (ang may bahay naman ni Roman Rolland ay Ruso sa kanyang Ama at Pranses sa kanyang Ina, at sa Rusia laging naninirahan buhat ng himagsikan) na may naalaman siyang mga matatanda na hindi naghihinto sa pagdalo ng pagsamba sa kanilang simbahan, at maski na kailan ay hindi napapakialaman o napapansin man, lamang ng may kapangyarihan dahil sa kanilang pagdalo. Ang mga ginagawang pagsamba sa loob at labas ng mga gusali ng simbahan ay may pangangalaga ang pamahlaan, at siño mang makikialam sa kanilang ginagawa ay walang salang mapaparusan ng mga maykapangyarihan.

Bayang Walang Diyos!!

Tula ni PEDRO V. DEL ROSARIO

*Dati ay imperyong ang lupaing sakop pati mamamayan
Ay aliping lubos at aring sarili ng iisang angkan,
Doon ang palagay sa mga mahirap ay tila hayop lang,
Parang kalakaling naipagbibili't naipamimigay,
Doon ang sabihit anumang utos ng naghaharing Sar
Ay utos na parang nanggaling sa Diyos na hindi masuway.*

*May busal ang bibig ng uring mahirap at di makakibo,
Hamak-hamakin man ng uring mayoma'y kimi't nakayuko,
Nguni, palibhasa'y may wakas ang lahat sa mundong baligho't
Ang sangkatauhan habang tumatanda'y tungo sa pagtino,
Sa uring mahirap ay may dalawang pantas at dakilang gurong
Nagturo ng landas sa mga maliit upang mapaanyo.*

*Sina Marx at Engels ang mga bayaning nag-alis ng takip
Na nakabalot sa pabalintunang demokrasyang burgés,
Demokrasyang bulok na sa mga dukha ay lasong mapait,
Subali at nektar sa mga mayaman na uring malupit;
Itinuro ni Marx na ang KALIGTASAN ng mga maliit
Ay nasa kanilang maka-uring hanay na mapanghimagsik.*

*Si Nicolas Lenin sa simulaing iya'y siyang nagsagawa,
Sa Rusya'y binuklod ang mga aliping kawal ng paggawa,
Siya ang nanguna sa wastong paraan ng pakikidigma
Upang maibagsak ang pangaalipin na kasumpasumpa;
At sila'y nagwagi...! Ang palalong uri'y bumagsak na bigla,
Ang kapangyariha'y nahulog sa kamay ng nasa ibaba.*

*Ang uring alipi'y nang magpakatibay sa pagkakaisa
Ay nailugpo nga sa Rusya ang uring mapagsamantala,
Doo'y nitayo ang isang dakila't tanging Republikang
Uring manggagawa ang namamahala't siyang nagdadala...
Isang Republika na ang simula'y dakila't maganda:
Ang isa'y sa lahat at ang lahat naman ay para sa isa.*

*Doon ay linipol ang uring gahaman, sakim at maimbot
Na sa sambayana'y walang inisip kungdi ang manghuthot,
Uring mapang-api, mapagbalatkayo at mapangbusabos
Na salapi lamang ang binabathala't tanging dinidiyos,
Halimaw na uri na may patakarang mosama at buktot:
Katwiran ng LAKAS, di ng KATARUNGAN yaong sinusunod.*

*Kaunaunahang bansa palibhasa'y pinagtagumpayan
Ng aliping uring sa mapangalipi'y natutong manglaban
Kaya't siya ngayo'y bansang namumukod sa sangkalupaan,
Sa sangdaigdigang mga manggagawa'y tagapagsanggalang...
Pag-asa ng lahat ng bayang aliping sa paglaya'y uhaw,
Sa IMPERYALISMONG salot ng daigdig at lasong pamatay...!*

*At ngayon ang lahat ng kapitalistang bansa sa daigdig
Ay di naghuhumpay ng pag-iirangan at pagkakagalit,
Nangaguunahan sa muling paglapang sa mga maliit,
Mahihinang bayang sa lakas at yaman ay kanilang daig;
At isiping sila'y may kinikilalang Diyos na mabait
Na nagpaparusa sa sinomang taong sa kapwa'y malupit...!*

*Datapwa't ang RUSYANG kung tawagin nila'y BAYANG
WALANG DIYOS*

*Ay KAPAYAPAAN sa lahat ang tanging lunggating taos,
Ang pangaalipin ng tao sa kupwa'y binabakang lubos,
At tinututulan ang pagdidigmaan na likha ng imbot;
Nais na ang LUPA'Y maging PARAISO na kakugudlugod
Na siya ring nasa't naging lunggatiin ng Dakilang Hesus...!*